

**R.P. Thomæ Młodzianowski, Poloni, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Peccatis Et Gratia, Fide, Spe, Et Charitate

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae, 1682

Diff. IV. An gratia à charitate sit distincta realiter?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82969](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82969)

autem non potest ostendi similis oppositio inter peccatum & gratiam quacumque tandem specie gratiæ posita, ideo peccatum & gratia stare secum poterunt.

Quomodo autem cum hoc stet, gratiam esse unicam causam nostræ justificationis, de hoc actum aliàs. Adferri posset & illud ex Bertoldo de gratia sanctificante n. 95. quod aliud sit esse formam, & aliud dare effectum formalem: quia ad hoc posterius, non solum requiritur forma in subiecto, sed etiam proportio subiecti, ut ostendit Inductio, non est autem subiectum proportionatum gratiæ peccator, si desit condonatio; addique ex eodem potest, quod eo casu non esset illa creatura amica & non amica Deo, in actu secundo: hoc enim implicat, sed amica in actu primo proximo, non amica in actu secundo.

DIFFICULTAS IV.

An Gratia à Charitate sit distincta realiter?

Esse distinctam docet Suar. Valent. & post illos Ripalda d. ult. n. 67. Ovied. de Justif. tr. 8. contr. 1. n. 72. inclinaturque S. Thom. hic q. 110. a. 3. & 4. Negat Scotus, Bellarmin. Less. & post illos Kon. d. 21. dub. 7.

ASSERO 1. *Possibilem esse gratiam qua sit principium actuum amoris per se ipsam.*

RATIO. Quia id non implicat, & si non implicat anima (imò per nos talis est defecto) cui identificetur realiter intellectus & voluntas; & quæ sit immediatum principium suorum actuum. Ergo etiam poterit in ordine supernaturali dari forma elevans ad gradum filiorum Dei, & simul principians actus amoris. Imò quod dico de identificatione cum charitate; Idem dico de identificatione cum habitu fidei & spei, nisi quod à posteriori colligamus defecto istos habitus non esse identificados; eò quod fides doceat, dari separationem realem gratiæ, à fide & spe. Tantum identificari non posset habitibus acquisitis. Nam cum illi ex frequentatione actuum adveniant, præexistenti identificari non possunt.

ASSERO 2. *Possibilem esse gratiam distinctam realiter à charitate.*

RATIO. Quia nec pro hoc ulla implicantia. ASSERO 3. *Probabilem esse gratiam esse indistinctam realiter à charitate.*

RATIO prima sit Auctoritas Scripturæ & Trident. Tribuunt enim frequenter effectus eodem gratiæ & charitati; prædicaturque eadem, quod falsum esset, si hæc duo essent distinctæ realiter. Et ita gratia per S. Petrum est confortium seu participatio naturæ divinæ, & idem tribuitur à S. Joanne charitati. Videte qualem charitatem dedit nobis Pater, ut filii Dei nominemur & simus. Justificatio tribuitur gratiæ per Trid. eadem tribuitur ab Aug. charitati: cha-

ritas, inquit, inchoata, inchoata justitia est. Charitas perfecta, perfecta justitia est. Evang. dicit, remittuntur ei peccata multa: quia dilexit multum, justificationem tribuendo charitati, idem tribuit Trid. gratiæ Sess. 6. de Justific. cap. 6.

RESPONDERI 1. solet. Ex eo quia remissio peccati tribuitur charitati, colligi non posse, quod idem realiter sit cum gratia: nam etiam fidei tribuitur salvatio, eleemosynæ remissio peccati; & tamen hi habitus non identificantur realiter charitati; poterit ergo justificatio tribui charitati, tanquam proximo & immediato principio operativo, gratiæ autem tanquam radici.

CONTRA. Tum quia. Nullibi legitur quod eleemosynæ tribuatur constitutio in esse Filii Dei, quæ tamen est definitiva formalitas gratiæ, & hæc formalitas tribuitur charitati; erit ergo specialius fundamentum identificandi hæc duo. Tum quia obest ut de fide, vel de eleemosyna, simpliciter, & ut sonant verba accipiantur, non obest autem ut simpliciter de gratia, & charitate accipiantur. Tum quia. Posito quod identificetur gratia charitati habebit duplicem formalitatem, & principii operativi, appellabiturque charitas; & principii constitutivi in esse Filii Dei, & appellabitur gratia, hinc allata responsio nihil contra nos assumit: non enim assumit, hæc tribui charitati tanquam principio operativo, distincto realiter.

RESPONDETUR 2. cum Suar. Ideo Trid. indifferenter utitur utroque nomine, ut utrique sententiæ probabilitatem non auferret.

CONTRA. Tum quia. Hæc responsio dat nobis intentum. Tum quia. Si aliquis vellet abstinere ab hac controversia. An licet Chmelnicius possideret Ukrainam, non deberet unquam dicere, licet possidere. Sic & Trident. Si voluisset abstinere ab hac controversia; an charitati possit tribui justificatio, quæ tribuitur gratiæ; debuisset nihil loqui de utraque parte, & tamen Tridentinum suâ phrasi, & gratiæ, & charitati tribuit justificationem. Tum quia arbitrariè hoc asserit Suar. nec accipit verba simpliciter, sed cum sua interpretatione. Quando autem dicunt, loca illa debere intelligi de charitate actuali, id non convincit: quia illic loquuntur de charitate justificativa per modum alicujus immanentis & inhaerentis, adeoque de aliquo habituali.

RESPONDERI solet 3. cum eodem. Quando charitati tribuitur justificatio, sumi charitatem pro amicitia inter hominem, & Deum, quæ in se includit, & dilectionem hominis erga Deum, illiusque dilectionis principium, hoc est habitum, & simul dilectionem Dei erga hominem, eamque cum suo termino supernaturali, quod est gratia accepta.

CONTRA. Tum quia. In sententia identificante gratiam charitati, sub diversa formalitate sine ulla distinctione reali, possent salvari ea quæ
(T) 4 assumit

assumit responsio, & si addatur hæc proficisci tanquam à principiis distinctis realiter; hoc ipsum probandum erit, ne assumatur id quod est in questione. Tum quia: Etiam hæc Responsio non accipit verba ut sonant simpliciter, sed cum interpretatione, & tamen nihil vetat ea simpliciter accipi. Tum quia. Assumit hæc doctrina quod amicitia Dei erga nos sit gratia, quod formaliter loquendo, falsum est, est enim gratia effectus potius amicitiae.

Hanc ipsam Responsionem aliter format Ripalda citatus: Sumi hic charitatem pro dono, quo sumus chari, & diligibiles Deo; hoc autem donum gratia est.

CONTRA. Tum quia. In usu & acceptione vulgari, charitas non accipitur pro eo quod nos facit diligibiles alteri. Ergo nec verba Trid. & scripti. debent sic accipi. Tum quia. Cum possit ly charitas accipi, pro habitu, danda erit ratio cur in presenti accipi non possit. Tum quia. Quando recurrit ad hoc, tribui prædicta charitati, ut actus, non ut habitus est, redit difficultas; quare id asserat.

RATIO 2. ex principio simili quod usurpare solent oppositi. Deus in ordine supernaturali perficit hominem modo proportionato, quo eundem perficit in ordine naturali. Hanc Majorem assumit S. Th. frequenter, fundaturque in illo Pauli: Invisibilia ipsius à creatura mundi per ea quæ facta sunt intellecta conspiciuntur. Sed in ordine naturali, præcipue in composito ex forma accidentali, datur principium quod simul est operativum, & non tantum constitutivum. Ergo etiam in ordine supernaturali erit taliter; non esset autem taliter, si gratia non foret identificata charitati. Minor probatur. Nam calor v. g. constituit calidum, & simul est operativus, idemque verum est de aliis compositis accidentalibus, quæ supponuntur esse quædam operativa. Rursus si per nos intellectus identificatur realiter animæ. Cur non identificabuntur gratia & charitas. Quod autem in aliis principiis formæ habeant distincta realiter principia accidentalia agendi, sicut v. g. calor est distinctus realiter à forma ignis, hujus reddita disparitas in physicis. Quia scilicet debent hæc formæ interdum agere non conjunctæ, hinc illis natura tribuit vicaria accidentia, quæ ratio non currit pro gratia & charitate: non enim separatim à gratia, datur actio habitus charitatis. Imò etiam in principiis Thomisticis Disparitas est: quia scilicet: tunc principia activa à formis constituentibus distinguuntur, quando formæ constituentes sunt substantiales: hoc autem non competit gratiæ, quæ est forma accidentalis. Non nego tamen quod gratia indigere debeat aliis habitibus ad actiones sibi quæ tali non proprias, ut ad actus fidei, spei, misericordiae.

RATIO 3. Ex principiis negativis. Tum quia. Si nihil obsit, specialis participatio naturæ

divinæ debet assignari quàm simillima naturæ divinæ: hoc enim exigit ipsum prædicatum similitudinis, esset autem magis similis, si identificet sibi principium operationum quod est charitas: Cum etiam Deus identificet suæ naturæ principium operandi, nec huic identificationi ponendæ in gratia obest ratio, vel Auctoritas: hocque videtur respexisse S. Paulus dum gratiæ tribuit aliquid suum esse: gratia Dei sum quod sum, & simul etiam tribuit vim operandi: dicit enim illam in se non fuisse vacuum. Tum quia. Non sunt multiplicanda entia sine necessitate. Ergo cum possit esse gratia distincta realiter, sed etiam indistincta à charitate, potius erit identificanda, ita enim erit minus entium. Tum quia. Quamvis in oppositum citetur S. Th. nihil vetat illum intelligi de distinctione gratiæ & charitatis, ratione connotatorum, vel distinctione rationis ratiocinatæ. Cum stare videatur pro nobis 1. 2dæ. q. 23. a. 2. ad 2.

DICES 1. In oppositum esse Viennense, & Trident. prius quidem dicit, in Baptismo conferri gratiam & virtutes. Ubi condistinguitur gratia à virtutibus. Nemo autem dubitat charitatem esse virtutem, & Trid. Sess. 6. can. 11. anathematizat eos, qui dicunt hominem justificari exclusâ gratiæ & charitate; imò etiam scriptura condistinguit de utroque agit. Gratia Domini nostri Jesu Christi & charitas Dei.

RESPONDETUR. Quod ad primum attinet, suffecerit nomine virtutum, accipi reliquas virtutes, à charitate distinctas; quæ licet etiam sit virtus, non est necesse ut sit distincta realiter: nam de hoc nihil loquitur Viennense. Trident. nihil etiam loquitur de distinctione; imò cum Justificationem & gratiæ, & charitati tribuat, supponit pro eodem hæc sumi; cum alias dicat unicam esse causam formalem nostræ justificationis. Scriptura nihil etiam loquitur de distinctione reali.

DICES 2. Virtus & potentia, dicuntur per ordinem ad aliquam naturam præexistentem, sed charitas est virtus. Ergo dicitur talis ad præexistentem gratiam.

RESPONDETUR. Sufficere præexistentiam non physicam, sed rationis, qualis est præexistentia animæ respectu virtutis intellectus, quæ sibi identificat. *Eundem medium terminum, sed aliter proponit Oried.* Habitus charitatis ex sua ratione habet tantum constituere hominem dilectorem Dei, nullumque est fundamentum, quod aliud prædicatum in habitu charitatis demonstret, sed hoc formaliter non esse hominem sanctum, est esse objectum dignum amore Dei, sed esse dignum amore, & esse potentem amare, est quid distinctum realiter: non enim ex eo quod quis possit Regem amare dignus existit amicitia Regis; hæc autem dignitas tribuitur in suo ordine gratiæ Dei.

RESPONDETUR. Habitus charitatis sub forma-

R. P.
THE MLC
ZIA NOWS.

Tom. 1. et

D. V.

QUESTIO II.

De necessitate Gratiae.

PRÆMITTO 1. *Non esse jam in hoc difficultatem scholasticè examinandam, quòd gratia sit necessaria ad actiones salutares & ut oportet, hoc enim est articulus fidei fundatus in scriptura, Non ego sed gratia Dei mecum, Converteme Domine & convertar. Hier. 31. & Joan. 6. Nemo potest venire ad me nisi Pater meus traxerit eum. Docet idem August. in omnibus locis contra Pelagium, & demum Trid. Sess. 6. Can. 3. docet: Sine præveniente Spiritu Sancti inspiratione hominem, credere, sperare & diligere prout oportet ut ei justificationis gratia conferatur, minimè posse.*

PRÆMITTO 2. *Non tantum ad primam infusionem habitus fidei in adultis, indigemus gratia præveniente, sed etiam supposito habitu fidei, eadem indigemus ad justificationem nec sufficit sola adjuvans.*

RATIO. Tum quia. Citatae auctoritates loquuntur de omni operatione supernaturali, ergo sine fundamento ad solam infusionem fidei restringetur necessitas gratiae, locutionesque istae deponunt gratiam, non in ipso tantum operari, sed & ante opus, unde August. lib. 2. de pecc. mer. cap. 18. ait; quòd ad Deum nos convertamus, nisi ipso excitante & adjuvante non possumus, ubi etiam excitantem gratiam quæ initium dat operi, & non tantum adjuvantem quæ in ipsum progressum boni operis influit, requirit. Tum quia. In ordine naturali, ad unamquamque feriem actionum indigemus & cogitationibus à bona fortuna injectis, & concursu divino. Ergo & in ordine supernaturali, non tantum excitanti, sed & adjuvanti, nec tantum adjuvanti sed etiam excitanti gratia indigemus. Tum quia. Non est ratio cur indigemus non tantum adjuvanti, sed etiam excitanti gratia ad primam infusionem habitus fidei, & non etiam de cætero. De quo fusiùs consule Ripald. d. 146. n. 4.

DICES 1. cum Vega. Possumus odisse subito quos diligebamus, & contra diligere quos ode-ramus. Ergo peccatores non excitati, possunt pro libitu odisse cum gratia adjuvante.

RESPONDETUR. Retorquendo argumentum de fide, quia possumus etiam subito credere post propositionem objecti sufficientem. Directè autem dici potest quod possumus & credere, & justificari sine gratia præveniente, & motibus indeliberatis, sed id non fieri, quia connaturalior est modus, non prorumpendi ex templo, ad actus deliberatos.

DICES 2. Sufficit ut illi actus ad sui supernaturalitatem salvandam fiant ex habitu supernaturali, ergo neque necesse erit, ut antecedentes justificationem, fiant ex prævenienti gratia, quia adjuvans supplebit vicem habituum.

RESPON-

formalitate charitatis, id tantum habere quod assumit Major, secus sub aliis formalitatibus, & licet in humanis esse dignum amore, & esse potentem amare, sit aliud, secus in ordine supernaturali: quia in humanis duo illa separari possunt: non ostendit autem experientia hæc duo esse separabilia in ordine supernaturali; quæ inseparabilitas licet rejici possit in ordinem à Deo factum: attamen rejici potest etiam in conditionem entis; & ut de facto rejiciatur, evincunt rationes pro Conclusionem.

INSTAT 1. Hoc quod est forma prima dans esse supernaturale debet esse tale, cui debeantur reliqua cum esse illo supernaturali connexa. Sed sola gratia & non charitas est talis: quia supernaturales virtutes, aliæ sunt intellectus, aliæ voluntatis; charitas autem quæ est virtus voluntatis, quomodo erit radix virtutum intellectus.

RESPONDETUR. Charitatem sub formalitate charitatis non esse principium exigitivum intellectus, sed præsuppositivum, licet sub formalitate gratiæ sit tale exigitivum, ad eum modum, quo anima non sub formalitate voluntatis, sed sub formalitate animæ, est radix intellectus.

INSTAT 2. Charitas est appetitus quidam naturalis, appetitus autem sequitur naturam & rationem, quæ in præsentem non potest esse alia quam gratia.

RESPONSUM. Charitatem sub formalitate charitatis esse appetitum, non sub formalitatibus aliis.

INSTAT 3. Ripalda. Potest distingui realiter gratia à charitate. Ergo & realiter distinguitur, quia eo pacto, ordo gratiæ conformiter statuetur, ordini naturæ inferiori, & ordini superiori unionis Hypostaticæ, utrumque autem horum simpliciter unicum principium existit accidentium, ac virtutum accidentalium.

RESPONDETUR. Identificatâ charitate cum gratia, adhuc erit unicum principium virtutum; nec sequetur; quòd sicut ab unionem Hypostaticâ distinguitur charitas, sic eam distingui à gratia: quia nunquam charitati tribuitur, ut faciat indistans substantialiter, quod tribuitur unioni. Jam autem quæ prædicata tribuuntur gratiæ, tribuuntur & charitati.

DICES 3. Gratia est forma justificans. Charitas non est forma justificans; Nam si actus charitatis non justificat formaliter, nec justificabit habitus, non enim confert subjecto majorem redditum. Unde dicit Aristotel. 9. Methaph. Textu 19. Melius est bene agere, quod pertinet ad actum, quam posse bene agere, quod pertinet ad habitum.

RESPONSUM alibi, suo modo etiam actum charitatis nos sanctificare; & immediatè dictum, quod charitas non sub formalitate charitatis sanctificet nos, sanctitate, quæ sit participatio naturæ divinæ, sed sub alia formalitate.